

UDENRIGSMINISTERIET

Spørgsmål fra Udenrigsudvalget til
udviklingsministeren af 6. september 2013.
URU alm. del – spørgsmål 211.

URU alm. del spørgsmål 211:

"I artiklen "Kriminelle selger nødhjælp" fra den norske avis Klassekampen den 3. sep. 2013 fremgår det, at der stjæles og videresælges fødevarer fra FN's fødevarelagre i Syrien. Oplysningerne bekræftes af det norske Utenrigsdepartement. Kan ministeren bekræfte, at der sker et salg fra FN's fødevarelagre, og at der er tale om et systematisk salg som nordmanden Ihab Timraz i samme artikel fremfører? Hvilke initiativer vil ministeren tage, for at denne trafik stoppes, så madvarer betalt af danske nødhjælpsmidler ikke ender i de forkerte hænder og sælges på det sorte marked?"

Svar:

Hverken FN's Fødevareprogram eller det norske Utenrigsdepartement kan bekræfte, at der er tale om systematisk salg eller tyveri af fødevarer fra FN's fødevarelagre i Syrien. Det danske udenrigsministerium har heller ikke fra anden side modtaget oplysninger herom. Den gode kontrol med fødevarelagre skyldes blandt andet, at FN's Fødevareprogram har egne veluddannede lagerinspektører på alle fødevarelagre i Syrien, og at organisationen fører uafhængigt tilsyn med lagrene.

Alle, der beskæftiger sig med fødevarerhjælp i en størrelsesorden som i Syrien, hvor ca. 3 millioner mennesker brødfødes på denne måde, ved imidlertid, at der er risici forbundet med at transportere og uddele så store mængder mad. Syrien klassificeres af FN's Fødevareprogram som en højrisikoooperation pga. vanskelige sikkerheds- og adgangsforhold. Særligt i forbindelse med transporten af nødhjælp er humanitære organisationer i landet udsat for en række risici, herunder plyndring, kapring og tvungen omdirigering af nødhjælpen. Det er både vi og FN's Fødevareprogram helt åbne om. Udgangspunktet er, at det er en risiko, der må løbes set i lyset af de kolossale og stadigt voksende humanitære behov i Syrien. Det forudsætter imidlertid, at vore partnere tager de bedst mulige forholdsregler, hvilket heldigvis også er tilfældet.

I Syrien navigerer lastbilerne typisk gennem et stort antal kontrolposter bemandede af regeringstropper eller diverse væbnede grupper for at nå frem til de befolkningsgrupper, der har behov for bistanden. For at minimere korrupsion og tyveri har FN's Fødevareprogram indført en række forholdsregler, som løbende tilpasses graden af risiko i en given situation. Organisationen anvender lokale transportfirmaer med godt kendskab til lokalområderne, så de farligste eller mest risikofyldte ruter undgås. Organisationen samarbejder også med lokale partnere med god adgang til udsatte befolkningsgrupper, og den lægger vægt på at oplyse lokalbefolkningen om kriterierne for uddeling af fødevarer, så der er forståelse for, at maden kommer de mest sårbare (særligt børn) til gode.

Transporten af fødevarerne er det sværeste at kontrollere, men selvom der sker tab, er FN's Fødevarerprogram i stand til gennem forhandlinger og kontakt med lokale grupperinger at få op mod to-tredjedele af de forsvundne fødevarer retur, så de kan uddeles til de trængende. Alle disse tiltag gør, at FN's Fødevarerprogram har mistet under 1 pct. af de fødevarer, der blev transporteret i løbet af det seneste år (juli 2012 – juli 2013). Det er meget lidt set i forhold til, hvor risikofyldt operationen er.

Der er endvidere eksempler på videresalg af nødhjælp på lokale markeder, hvor internt fordrevne syrere sælger uddelte fødevarerationer for at dække andre presserende basale behov, såsom indkøb af livsnødvendig medicin. Der har også været sager med genbrug af f.eks. nødhjælps mel- og kornsække på lokale markeder, hvorved almindelig mad kommer til at ligne nødhjælp, selvom det ikke er det. Ingen af delene kan dog betragtes som svindel med nødhjælpsmidler.

I tillæg til ovennævnte er det relevant at nævne, at Danmark og mange andre donorer støtter både den Internationale Røde Kors Bevægelse og FN i at oplyse regeringstropper og væbnede oprørsgrupper om de internationale humanitære principper vedrørende adgang for humanitære aktører og nødhjælp med henblik på at mindske disse gruppers chikane af nødhjælpskonvojer.

Danmark agter på den ovenfor anførte baggrund ikke at tage specielle initiativer på baggrund af artiklen i Klassekampen den 3. september.